

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานมีฐานะเทียบเท่ากรม สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2523 ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 มีภารกิจหลักที่สำคัญคือ การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับให้กับเด็กไทยทุกคน ที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 อย่างทั่วถึง โดยให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งกำหนดเวลาเรียน 6 ปี รวมทั้งการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535 เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ศักยภาพ และเตรียมความพร้อมในการเข้าเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในทุกพื้นที่ และจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักการและขอบข่ายที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้ดำเนินการ เพื่อสนองนโยบายด้านความเสมอภาคทางการศึกษา และขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539 : 1-6)

โครงสร้างและระบบบริหารการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ได้จัดโครงสร้างและระบบบริหารการประถมศึกษา เป็นการบริหารโดยองค์คณะบุคคล หรือการบริหารงานในรูปคณะกรรมการ ออกเป็น 4 ระดับ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536 : 120) ซึ่งแต่ละระดับมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน ดังนี้

ระดับชาติ มีหน้าที่ให้ความเห็นแก่รัฐมนตรี เพื่อกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการศึกษาแห่งชาติ พิจารณาจัดสรร งบประมาณ กำหนดมาตรฐานด้านวิชาการ อาคารสถานที่ และค่าใช้จ่ายของโรงเรียน แต่งตั้งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ระดับจังหวัด มีหน้าที่พิจารณากำหนดนโยบาย การดำเนินงานและแผนพัฒนา การประถมศึกษาของจังหวัด พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดสรรงบประมาณ จัดตั้ง บริหาร รวม ปรับปรุงและเลิกล้มโรงเรียนในสังกัด แต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูใหญ่ พิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบ ประจำปีของข้าราชการครู

ระดับอำเภอ มีหน้าที่ในการประสานการดำเนินงานการประถมศึกษาของโรงเรียน ในสังกัด เสนอแนะการแต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ เสนอข้อมูลเบื้องต้น ในด้านแผนงาน งบประมาณ เสนอความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู

ระดับกลุ่มโรงเรียน มีหน้าที่ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานและโครงการ กำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา ภายในกลุ่มโรงเรียน เสนอข้อมูลเกี่ยวกับแผนงาน งบประมาณ วิชาการ และบุคลากร เพื่ออำเภอใช้เป็นข้อมูลเสนอจังหวัดต่อไป

ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 แผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายรัฐ และมติคณะรัฐมนตรี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เป็นหน่วยงานบริหาร การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่จัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตจังหวัด อำนาจและหน้าที่ ดังกล่าวนี้นำให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีภารกิจหลักที่สำคัญ ต่อไปนี้

1. ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
2. ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมอบหมาย
3. จัดทำนโยบายการดำเนินงานและแผนพัฒนาการศึกษาในจังหวัด เสนอต่อ คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
4. จัดทำงบประมาณเพื่อการศึกษาในจังหวัด
5. เสนอจัดตั้ง บริหาร รวม ปรับปรุง และเลิกล้มโรงเรียนในสังกัด
6. เสนอแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ โรงเรียนในสังกัด

7. ติดตามประเมินผล ควบคุม มาตรฐาน และส่งเสริมการเรียนการสอนโรงเรียนในสังกัด และรายงานให้คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดทราบ
8. รวบรวมข้อมูล วิจัย และส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาในจังหวัด
9. ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

โดยแบ่งงานภายในตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี (2537-2539) ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ออกเป็น 5 ฝ่าย กับ 1 หน่วย คือ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ฝ่ายการเงินและพัสดุ ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ ฝ่ายพัฒนาบุคคล และหน่วยศึกษานิเทศก์ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป. : 245)

จากรายงานสัมมนาผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทั่วประเทศ ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 16-18 พฤษภาคม 2533 (กิจกรรมการสัมมนาผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทั่วประเทศ ครั้งที่ 2, 2533) ได้สรุปปัญหาในการบริหารงานของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ตามสภาพปัญหาการบริหารของแต่ละฝ่าย ซึ่งในขณะนั้นสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด แบ่งงานภายในออกเป็น 3 ฝ่าย กับ 1 หน่วย คือ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ฝ่ายการเงินและพัสดุ และหน่วยศึกษานิเทศก์ ไว้ดังนี้

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีบุคลากรปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ส่วนหนึ่งเปลี่ยนสายงานไปดำรงตำแหน่งอื่น ทำให้เป็นปัญหาในด้านการปฏิบัติงานที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ขาดบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะทาง เช่น เจ้าหน้าที่จัดสวัสดิการร้านค้า ขาดแคลนงบประมาณซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และยานพาหนะที่ชำรุด สำนักงานคับแคบ ไม่มีที่เก็บเอกสาร พักดู ให้เป็นสัดส่วน วัสดุ ครุภัณฑ์ไม่เพียงพอ การกำหนดกรอบงานที่ปฏิบัติไม่ชัดเจน ทำให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแต่ละแห่งถือปฏิบัติไม่เหมือนกัน

ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ปัญหาเกี่ยวกับอัตรากำลัง ไม่สามารถกระจายอัตรากำลังครูได้เต็มที่ ขาดอัตรากำลังครู นักการภารโรงไม่ครบทุกโรงเรียนและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนโดยใช้บัญชี ก.พ. ลำช้า ทำให้ขาดบุคลากร ไม่สามารถสรรหาบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งได้ เนื่องจากเป็นตำแหน่งว่างที่ไม่มีเงิน ทำให้หน่วยงานขาดอัตรากำลัง การตัดโอนตำแหน่งและอัตรการเงินเดือนข้าราชการครูจากโรงเรียนที่มีอัตรากินเกณฑ์

ไปกำหนดในโรงเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ต้องเสนอขออนุมัติ ก.ค. ทำให้ล่าช้า การย้ายผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้กำหนดปฏิทินให้สอดคล้องกันทุกจังหวัด ทำให้เกิดปัญหาการย้ายระหว่างจังหวัด

ฝ่ายการเงินและพัสดุ ปัญหาการบริหารงานการเงินล่าช้า งบประมาณ หมวดค่าสาธารณูปโภคยังมีการควบคุมไม่ดี งบที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอกับการเบิกจ่ายจริง เช่น เงินค่าวัสดุสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอไม่เพียงพอ ค่าสาธารณูปโภค ค่าเช่าบ้าน เงินสำหรับดำเนินการสอบบรรจุไม่เพียงพอ การจัดจ้างก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ มีความยุ่งยากในการดำเนินการมาก เพราะวัสดุก่อสร้างมีราคาสูง และขาดแคลน ราคาสูงที่กำหนดไว้ต่ำเกินไป ปัญหาเกี่ยวกับการจัดซื้อเครื่องเขียน แบบเรียน หาผู้ขายหรือแหล่งขายได้ยาก ทำให้ไม่สามารถหาเครื่องเขียน แบบเรียน แจกนักเรียนได้ตามกำหนด

หน่วยศึกษานิเทศก์ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ไม่สามารถดำเนินการได้โดยตลอดและต่อเนื่อง เนื่องจากศึกษานิเทศก์มีงานที่ต้องปฏิบัติและรับผิดชอบมาก ขาดรูปแบบวิธีการและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ การนิเทศส่วนมากขาดข้อมูลพื้นฐานสำหรับการนิเทศ ขาดแหล่งศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนางานวิชาการ และงานนิเทศการศึกษา ศูนย์วิชาการจังหวัดหลายจังหวัดไม่สามารถดำเนินการได้เต็มรูป เนื่องจากมีปัญหาต่าง ๆ มาก ผู้บริหารการศึกษาในแต่ละระดับส่วนหนึ่ง ให้ความสำคัญด้านบริหารงานวิชาการค่อนข้างน้อย

สำรวจ ผีอกพันธ์ (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และแนวทางแก้ไขในทัศนะของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด พบว่า ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดประสบปัญหา การบริหารงานด้านการประสานงานในระดับน้อย ส่วนด้านการวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การควบคุมงาน การประเมินผล ประสบปัญหาในระดับปานกลาง และจากงานวิจัยของ ซาลี มะลิวัลย์ (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาการดำเนินงานในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพบว่า ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด มีปัญหาในการดำเนินงาน ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านการเจ้าหน้าที่ ด้านการเงินและพัสดุ รวม 3 ด้าน ในระดับน้อย ส่วนด้านหน่วยศึกษานิเทศก์มีปัญหาในระดับปานกลาง

ปัญหาดังกล่าวข้างต้น เป็นปัญหาในขณะที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีโครงสร้างการแบ่งงานออกเป็น 3 ฝ่าย กับ 1 หน่วย คือ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ฝ่ายการเงินและพัสดุ หน่วยศึกษานิเทศก์ แต่ในปัจจุบันตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี (2537-2539) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้แบ่งงานภายในของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดออกเป็น 5 ฝ่าย กับ 1 หน่วย คือ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ฝ่ายการเงินและพัสดุ ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ ฝ่ายพัฒนาบุคคล และหน่วยศึกษานิเทศก์

จากการศึกษางานวิจัยของ ไพบุลย์ เลียงพานิชย์ (2536 : ข) ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานบุคคลของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพบว่า ปัญหาการบริหารงานบุคคลที่เป็นปัญหามาก ได้แก่ การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การพัฒนาบุคลากร การวางแผนบริหารงานบุคคล และการเลื่อนขั้นเงินเดือน แต่ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยไม่เป็นปัญหามากนัก ซึ่งปัญหาการบริหารงานบุคคลเป็นปัญหาการดำเนินงานของฝ่ายการเจ้าหน้าที่และฝ่ายพัฒนาบุคคล

พินิจศักดิ์ ชมสุทธา (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารงานทั่วไป สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พบว่า สภาพการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารงานทั่วไป ปฏิบัติตามกรอบงานที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด โดยยึดระเบียบเป็นหลักในการปฏิบัติงานด้านธุรการ ส่วนงานสวัสดิการและการประสานงาน มีการจัดสวัสดิการ ได้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร งานประสานงานโครงการต่าง ๆ มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบประสานงานโครงการและงานประชาสัมพันธ์ มีการประชาสัมพันธ์โดยใช้เทคโนโลยีหลายด้าน และสอดคล้องกับภารกิจ แต่การปฏิบัติงานไม่มีการนำหลักบริหารสำนักงานมาใช้อย่างสมบูรณ์ ส่วนใหญ่ขาดขั้นตอนการวางแผนและการประเมินผล ปัญหาการปฏิบัติงานที่พบมากที่สุด คือ การขาดแคลนงบประมาณ รองลงมา คือ ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงานและอาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวย และน้อยที่สุดคือ ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในหน่วยงาน

จากแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2538 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้สรุปปัญหาด้านการบริหารและสนับสนุนไว้ดังนี้ การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารของหน่วยงานทุกระดับ ยังมีความจำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2538) และจากรายงานการประเมินผล

แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ระยะครึ่งแผนได้ประเมินประสิทธิภาพ การบริหารงานของทุกหน่วยงานทุกระดับ ไว้ดังนี้

...โดยภาพรวมแล้วประสิทธิภาพการบริหารงานของหน่วยงานทุกระดับดำเนินการได้อย่าง มีประสิทธิภาพ คือ เกินร้อยละ 80 ขึ้นไปทุกข้อ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าหน่วยงานแต่ละ ระดับดำเนินการระดมและใช้ทรัพยากรของท้องถิ่น และเอกชนได้น้อย จึงควรมีการรณรงค์ ให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาการศึกษาตามภารกิจต่อไป สำหรับด้าน การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ยังดำเนินการได้น้อยมาก...

สุวรรณ จันทร์สม (อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529) กล่าวว่า การบริหารงานสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ /กิ่งอำเภอ ที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของ โรงเรียน และคุณภาพนักเรียน และจากภารกิจหลักของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ข้อ 7 มีว่า ติดตาม ประเมินผล ควบคุม มาตรฐาน และส่งเสริมการเรียน การสอนโรงเรียนในสังกัด ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า คุณภาพนักเรียนและการดำเนินการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนของ โรงเรียน มีผลจากการบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งเขตการศึกษาออกเป็น 12 เขต ซึ่งเขตการศึกษา 1 ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร จากข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ตอนที่ 1 (MOE) ปีการศึกษา 2538 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539) ได้แสดงร้อยละของ นักเรียนที่ตกซ้ำชั้นในปีการศึกษา 2537 ของทุกจังหวัด พบว่า เขตการศึกษา 1 นักเรียน ตกซ้ำชั้นเฉลี่ยร้อยละ 3.34 ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 (2535-2539) ที่กำหนดให้นักเรียนตกซ้ำชั้นเฉลี่ยไม่เกิน ร้อยละ 1 และจากรายงานการประเมินผล แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ระยะครึ่งแผน ได้แสดงผลการรับ นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา โดยภาพรวมจัดได้เกินเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่ถ้าพิจารณา เป็นเขตการศึกษาแล้ว เขตการศึกษา 1 ยังดำเนินไม่ได้ถึงเป้าหมาย

จากรายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับจังหวัด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2538 : 55) ได้สรุปปัญหา

และข้อเสนอแนะการดำเนินงาน เขตการศึกษา 1 ไว้ดังนี้ ผู้บริหารและฝ่ายวิชาการทุกระดับควรวางแผนการทำงาน เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนด้านการเรียนการสอนให้ทั่วถึงทุกโรงเรียน และต่อเนื่องตลอดปี โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์ ควรมีการศึกษาสาเหตุที่ทำให้ผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์ที่น่าพอใจ หรือลดลงในกลุ่มประสบการณ์ หรือสมรรถภาพต่าง ๆ ของแต่ละโรงเรียน แล้วดำเนินการแก้ไข

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริหารงาน ตลอดจนเป็นข้อมูลในการวางแผนและแก้ปัญหาการบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 อันจะส่งผลต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน และคุณภาพนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร
2. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด (สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป. : 245) คือ
 - 2.1 บริหารงานทั่วไป
 - 2.2 การเจ้าหน้าที่
 - 2.3 การเงินและพัสดุ

- 2.4 แผนงานและงบประมาณ
- 2.5 พัฒนาบุคคล และ
- 2.6 งานวิชาการ

3. ประชากรที่ทำการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าฝ่ายทุกฝ่าย หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการครูและข้าราชการครูที่ช่วยปฏิบัติราชการ สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด เขตการศึกษา 1

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

สภาพ หมายถึง ลักษณะการบริหารงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคหรือขัดข้องต่าง ๆ ที่เป็นเหตุทำให้การบริหารงาน ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดไม่บรรลุเป้าหมาย

บริหารงานทั่วไป หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการ งานสวัสดิการ และการประสานงาน งานประชาสัมพันธ์

การเจ้าหน้าที่ หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานอัตรากำลัง งานสรรหา และบรรจุแต่งตั้ง งานบำเหน็จความชอบและบัญชีถือจ่าย งานทะเบียนประวัติ

การเงินและพัสดุ หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงิน งานบัญชี งานพัสดุ

แผนงานและงบประมาณ หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานแผนงาน และโครงการ งานวิเคราะห์งบประมาณ งานข้อมูลสถิติและรายงาน

พัฒนาบุคคล หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับ งานฝึกอบรมและ ข้าราชการ ลาศึกษา งานวินัยและนิติการ

งานวิชาการ หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานวิชาการของสถาน ศึกษาในสังกัด ได้แก่ การนิเทศการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ ศึกษา วิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนและพัฒนาการจัดการศึกษา

ผู้บริหารการศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
การประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์

ผู้ปฏิบัติ หมายถึง ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการครู และข้าราชการครูช่วยปฏิบัติ
ราชการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพิจารณาในการปรับปรุง
การบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1
2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการวางแผนและแก้ปัญหาการบริหารงานของ
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการการประถม-
ศึกษาจังหวัด ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
สำหรับตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 45 คน ดังนี้

- | | |
|---|-------------|
| 1. ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด | จำนวน 5 คน |
| 2. ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด | จำนวน 10 คน |
| 3. หัวหน้าฝ่าย | จำนวน 25 คน |
| 4. หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ | จำนวน 5 คน |
| รวมประชากร | จำนวน 45 คน |

กลุ่มที่ 2 ผู้ปฏิบัติงานในทุกฝ่าย และหน่วยศึกษานิเทศก์ รวมทั้งข้าราชการครู
ช่วยปฏิบัติราชการในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำหรับตอบแบบสอบถาม จำนวน 320 คน

รวมจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย 365 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชุด ดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์ สำหรับสัมภาษณ์ ประชากรกลุ่มที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัด

2.2 แบบสอบถาม จำนวน 6 ฉบับ แต่ละฉบับแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check-list) และคำถามปลายเปิด (open-ended)

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ และคำถามปลายเปิด

แบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับสอบถามประชากรกลุ่มที่ 2 ที่ปฏิบัติงาน ในฝ่ายบริหารงานทั่วไป

แบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับสอบถามประชากรกลุ่มที่ 2 ที่ปฏิบัติงาน ในฝ่ายการเจ้าหน้าที่

แบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับสอบถามประชากรกลุ่มที่ 2 ที่ปฏิบัติงาน ในฝ่ายการเงินและพัสดุ

แบบสอบถามฉบับที่ 4 สำหรับสอบถามประชากรกลุ่มที่ 2 ที่ปฏิบัติงาน ในฝ่ายแผนงานและงบประมาณ

แบบสอบถามฉบับที่ 5 สำหรับสอบถามประชากรกลุ่มที่ 2 ที่ปฏิบัติงาน ในฝ่ายพัฒนาบุคคล

แบบสอบถามฉบับที่ 6 สำหรับสอบถามประชากรกลุ่มที่ 2 ที่ปฏิบัติงาน ในหน่วยศึกษานิเทศก์

3. การสร้างเครื่องมือ

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตามกรอบงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3.2 สร้างเครื่องมือ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบและแก้ไข

3.3 นำเครื่องมือเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมในการใช้ภาษา

3.4 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบอีกครั้ง

3.5 นำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวใช้วิธีแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

5.2 ข้อมูลสภาพและปัญหาการบริหารงานจากการสัมภาษณ์ ใช้วิธีแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ คำถามปลายเปิดใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา จัดลำดับความถี่ และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

5.3 ข้อมูลสภาพและปัญหาการบริหารงานจากการสอบถาม ใช้วิธีแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ คำถามปลายเปิดใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา จัดลำดับความถี่ และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

การเสนอผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 5 บท ตามลำดับดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ ของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการประถมศึกษา การบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

รายการอ้างอิง

ภาคผนวก

ประวัติผู้วิจัย



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย